



# III. Kultūras procesi un starpkultūru attiecības

Otrā mācību stunda

**Eiropas un nacionālā identitāte kultūras procesos**

Materiālu sagatavojusi Dr.philol. Rudīte Rinkeviča

# kas var tu veicināt kopīgas Eiropas identitātes veidošanos:

- ” Eiropas kopīgais kultūras mantojums,
- ” demokrātijas idejas,
- ” politiskās sadarbības sistēmas,
- ” multikulturālisma tradīcijas.

/mācību gr. Kulturoloģija, autori A. Rīgle, V. Purīns,  
I. Sviestīša, 2009, 270.lpp./

# Eiropas kopējais kultūras mantojums . **seno grieķu un romiešu kultūras mantojums, kristīgās baznīcas tradīcijas**

[www.vikidict.de](http://www.vikidict.de)

[www.rigascelojumi.lv](http://www.rigascelojumi.lv)

[www.uzdevumi.lv](http://www.uzdevumi.lv)



***Secinājums: Eiropas tautām ir  
daudzas kopīgas vērtības un  
simboli.***

# Demokrātiskās idejas

ir dzimušas tieši  
Eiropā un daudzu  
gadsimtu laikā tās  
tikuzas  
pilnveidotas



***Secinājums: demokrātijas radītās  
vērtības varētu vienot Eiropas  
sabiedrību.***

**Sadarbības sistēmu pamat ir  
dāra valstu sadarbība,  
bezrobežu zona lielā Eiropas daļā,  
kopīga nauda EUR (eiro),  
atvieglojumi preču, pakalpojumu un  
darbaspēka kustībā.**

*english.safe-democracy.org*







**Multikulturālisma tradīciju pamat** ir idejas par etnosu autonomiju un tolerantu l dz spast v zanu.

## Identitātes raksturošanai biežāk izmantotie jēdzieni:

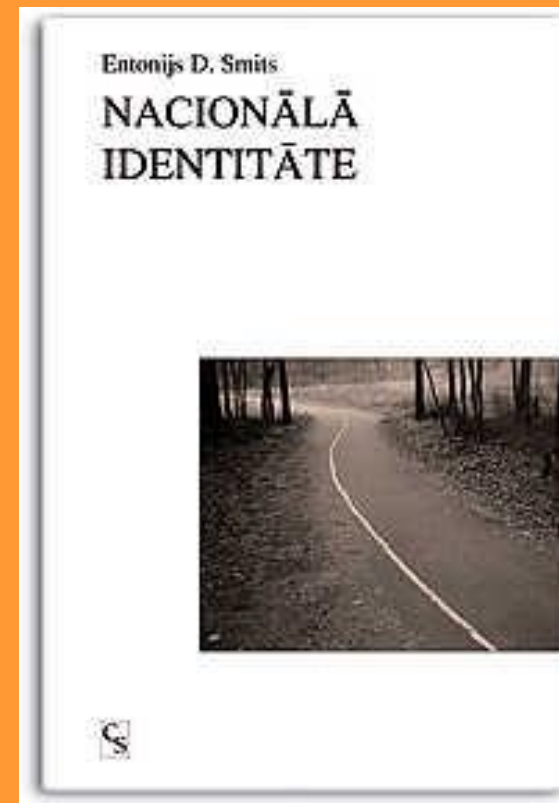
- “ **identitāte** – piederības izjūta, sevišķums, savdabīgums; personības brieduma rādītājs;
- “ **eiropocentrisms** . tikai savu kultūras vērtības atzina un to izplatīja citās valstīs, izmantojot dažādas varas mehānismus;
- “ **multikulturālisms** – jauna kultūras forma, kas radās 20. gadsimta 2. pusē migrācijas rezultātā.  
**Multikulturālisma galvenā ideja** pamatojas faktā, ka *valstī, kurā dzīvo vairākas etniskās grupas ar atšķirīgām kultūrām, tiek saglabāts līdzsvars un neviena no kultūrām netiek apspiesta, kā arī tiek radīti labvēlīgi apstākļi kultūras attīstībai.*

## Nacionālās identitātes pamatiezīmes:

1. vsturiskā teritorija jeb tēvzeme,
2. kopīgā mītne un ar vēsturiski saistītās atmiņas,
3. vienota tautas kultūra,
4. visiem sabiedrības locekļiem vienādas likumgaitības un pienākumi,
5. kopīga ekonomika ar iespēju sabiedrības locekļiem pārvietoties savas teritorijas robežos.

(E.D. Smits)

Pētījums:



## Nacionālā identitāte - sabiedriska parādība.

Neatkarīgi no tā, ko mēs saprotam ar  
nacionālo identitāti, zīš nezināmais  
saistīts ar kaut kādu politiskās kopības  
izjūtu, lai cik tā nemanāma un vāja.

**Nacionālā kultūras identitāte .**  
sakrta vrtbu sistma, kas  
veidojusies etniskās grupas  
garģs dzves un rituļu kolektīv  
tradcij .  
Tīzpaus, piemram, valod .

(P. La is)

**Identitāte** ir ciezi saistīta ar **nacionālo pašapziņu**, ko var traktēt kā audzinātājas un personīgās dzīves pieredzes rezultātā veidotu apziņu

- par savu izcelsmi,
- savas tautas vēsturi,
- savu cilvēcisكو ٪as,
- savu pilsoņa tiesības un pienākumiem.

**Nacionālās pašapziņas** jēdziens ietver sevī arī **paškritiku**, - ja tā izpaužas, visu nepatīkamo un slikto saskatām vienīgi citos.

jiet p tnieces Inetas Tunnes viedokli:

*“Tauta, nācija ir indivīdam tuvākā cilvēku kopība pēc ģimenes, tās ietekmē veidojas viņa prāts, jūtas un griba.”*

# Etnisk identitāte

Etniskā identitāte ir cilvēka jūtas un domas par savu grupu, tautu, nāciju, - tas nav nekāsrpusmums. Etnisko identitāti nevienam nevar ne aizdot vai aizņemt, ne atdot vai paņemt atpakaļ. To var tikai sargāt, stiprināt un bagātināt, lai nepazaudētu SEV, - esot savā zemē vai svešumā, cieši turoties pie savām saknēm, vai aujoties globalizācijas vājiem.

(A. Krasnā)



Attēls: [www.tours.lv](http://www.tours.lv)



Identitāte neeksist kaut kur ārpus tautas, tā nav abstrakta, bet mīt un  
notiek mūsu pazos.

(R. Kļiņš)

[www.apollo.lv](http://www.apollo.lv), 01.03.2007

foto: AFI



Vai piekrītat viedoklim (kultūras socioloģe D. Beitnere),  
ka sarunas par identitāti sabiedrībā un  
kultūras aktivizāciju ir periodos, kad  
izjūtam apdraudētību vai nedrošību par  
nākotni?

Tiek lietots arī šis diens **Latvijas identitāte**. Iekaujoša nacionālā identitāte, latviskās, Latvijas un Eiropas identitātes konstruēšana. Tātad tā ir viena no vairākpakāpiju identitātes, ietverot etnisko, nacionālo, pārnacionālo identitāti.

Attēls: Ournis %Spektrs+, 04.05.2010, [www.spektrs.com](http://www.spektrs.com)



Uz jautājumu par etnisko piederību mēs atbildam, neapzinot īpaši emocijas, kas rodas sarunās biedru, vietu un laiku. Piemēram, ir situācijas kur šķiet, ka Latvijas latgalietis sevi dēvē par latgalieti, bet ir brīži, kad viņš sauc sevi par latvieti. Un atbildes nebūs izlikšanas vai divkosības. Vienkārši atzīst, ka šīs situācijas atbildei var būt dažādas nozīmes. Diez vai kādā brīdā viņš varētu nosaukt sevi par latgalieti, runājot, piemēram, ar kāds iedzīvotāju. Un runājot, piemēram, ar kādu Jaungvinejas papuasietu, ar latvietis drīz kā sevi nosauks par eiropieti, piebilstot, ka patiesībā viņš tomēr ir latvietis. (--) Bet jebkuram cilvēkam ir skaidrs, kuru etnosu viņš pārstāv, neraugoties uz to, kur valodā runā, kam tic un kam pakauts, vai ir izglītots, vai varbūt neprot ne lasīt, ne rakstīt. +

(I. Ņuvajevs)

**Miniet citas situācijas, kad atbildei par etnisko piederību var būt dažādas nozīmes!**

## Ķēģn etniskā identitātes raksturošanai biežāk izmantotie jēdzieni:

- “ **nacionālisms** . etniski politiska ideoloģija, kas var ietvert gan nacionālas identitātes un vērtību aizsardzību, gan savas nacionālās vērtības zaudēšanu par citām;
- “ **etniski** - kādai tautai raksturīgais; tāds, kas attiecas uz cilvēku grupu, ko vieno kopīga valoda, kultūra, reliģija, nacionālā piederība, sociālais statuss un/vai rase;  
**etniskie konflikti** . konflikti, kuru pamatā ir nacionalitāte, piederība pie kādas tautas;
- “ **tolerance** . iecietība pret citu uzskatiem, parādībām, ticību.

## E-kulturoloģija

### Literatūra:

Beitnere D. Vai latviezi ir tikai zemnieki? //Karogs, 2002.g.11.nr.

rgle A., Pur ns V., Sviesti a I. Kulturolo ģija. . R ga: RaKa, 2009.

rgle A., Pur ns V., Sviesti a I. Kulturolo ģija. Skolot ja gr mata. . R ga: RaKa, 2010.

La is P. Nacion l s kult ras identit te un multikult ras sabiedr ba./ Integr cija un etnopolitika. LU Filozofijas un sociolo ģijas instit ts. R ga: Jumava, 2000.

¥ ilters J., Lasmane S. Nacion l s identit tes komunik cija Latvijas kult ras telp . . E-gr mata, 2011.

Tunne I. Jauniezu pazapzi as dinamika un identit tes mekl jumi./ Person bas pazizj ta un identit te. R ga: SIA M c bu apg ds+NT, 1998.

žurn l s %Psiholo ģijas Pasaule+, 2005.g.12.nr.

Vikip dija. [lv.wikipedia.org](http://lv.wikipedia.org)